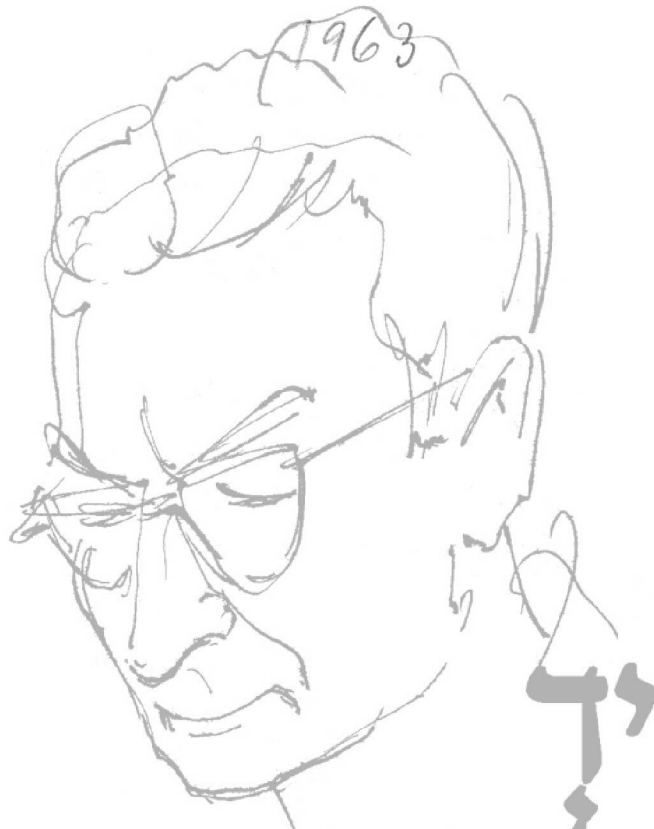

גנזך יד למורשת חיים חזן	
1.2	סימן
1:118	תיק

[על געזע הספרות באבינ'ה]

יד
למורשת
חיים חזן

כל הזכויות שמורות

פגישה עם נציגי אגודת הסופרים - 13.8.63 (17.00) זוכאים: מר ל. אשכול - ראש הממשלה
מר י. אדינא
מר א. ברנרדס
מר ח. הזז
מר ש. שנאי
מר א. קריב

סדר הוזז:

ראשית, אני מבקש להשתמש בהזדמנות זו ולאחל לך הצלחה בתפקידך
הנעלה, הצלחה לך ולנו, כי בכל הצלחתך לנו ההצלחה.

כולנו יודעים שטרדותיך סדורות הן וקשות ושעתך אינה פנויה, לכן לא
אאריך בדברים ולא רק משום כך לא אאריך בדברים אלא כדי שלא אומר את הכל,
כדי שלא אומר יותר מדי, אך על פי שאני משער לי שאין אתה חושש לשמוע יותר
מדי משום שאני שעוסק בפוליטיקה אינו אדם פסימי כשם שסותר לו לטופר להיות
אדם פסימי. פנחס צרפתי אומר: "צריך לטוב ודייג יבש - שניהם כאחד עלובים הם
ובכן, איש פוליטי מקצועי וטופר אופטימי זה משהו שאיני מתקבל על הדעת.

ומכאן בתצונו לעבור לעיקר: אתה יודע שהספרות העברית בדור האחרון,
איננה רוצה לקבל זמן, נדחתה לדרך זווית. איננה רוצה להביא ראיות מרחוק,
והן רבות מאד הראיות האלה, איננה רוצה אחת מקרוב: הנה היתה ועידת הגזע
היהודי וראיתך וגם ההרחה במעמקי שם ונדמה לי ששנינו התכוונו לדבר אחד
ואולי אני טועה בזה.

את הגזע קבלו גופי מדינה וגופי עם רבים ושונים וגוף אחד, מוסד אחד,
הספרות העברית, לא קבלה, כמילוי מן ספרות בישראל וכאילו אין לנו עור זיקה
לספרות עברית, או שאין לעם צורך בדבר הזה; ואנחנו היינו עדים לנוער שבא
מחו"ל ודבר עברית.

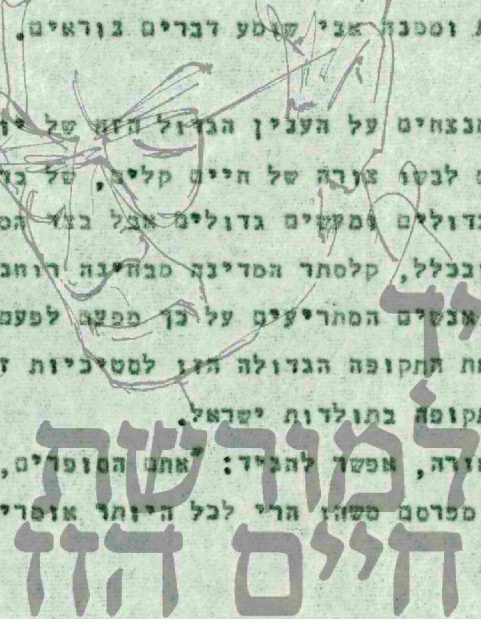
והנה יש עכשיו קונגרס של הסופרים היהודים וגם שם אין שם וזכר
לספרות העברית, אני מטעים את דברי ואומר "ספרות עברית" ואיני מדבר על
הסופר העברי מפני טעמים רבים ושונים, אני אומר לא את כל הטעמים אני אומר
מקצת הטעמים: הסופר העברי אולי נח לו בכך שלא ישא בעול; הוא צריך להופיע,
וצריך לומר, וצריך לדבר, ואיני יודע מהו האיש יבוא וידבר, ואיני יודע
מה ידבר האיש הזה מאגודת הסופרים, ואולי אם יבוא האיש הזה אני מוכרח אהיה
לסחוא כך כדרך שאני סוחא כך לדברים ושונים שאין מה לשמוע מהם. אינני מדבר
על הסופר העברי מעוד מעט אחד: אני אינני מבקש "שטייטל" בשביל הסופר העברי
ולא אכיפת לי אם יבוא בלי שטייטל.

מר קריב:

המנצחים על הדו-שיח ראו באורחים סחו"ל תיירים שיש לדאוג לנוחיותם שלא יהיה להם קושי מסוים גורם וחפשו להם לא סופרים אלא אנשים שיוודעים מעט אנגלית או אנגלית שוטפת - זו היתה אמת המידה, והרושם היה שהבאים לא באו למטרוכולין של ישראל אלא לקולוניה אסדיקאית, לא פתחו בדו-שיח במלה עברית, ומה היו הדברים שנאמרו שם על-ידי יודעי אנגלית שלנו? הם אמרו: אין דאגות היות ולנו אין דאגות, זו היתה תמצית הדברים של הדו-שיח ויצא מכך הילול האידיאה וחילולם של דברים גדולים וזה סוכיח שאצלנו עניבים בכבדים בתוביט בידיים קלות, זה לא פקרה בודד, זה קו, שעניבים בכבדים בתוביט בידיים קלות ולדוגמה לכך: יום העצמאות.

יום העצמאות שצריך לסמל מה שזכה וזרנו, מה שזכה העם - נתון בידי בדרבים,

ראש הממשלה:

מר קריב:

ישראל וסכנה אבי שומע דברים צוראים, בדרבים מנצחים על הענין הגדול הזה של יום העצמאות, ובדרבות היא כל החיים, כל החיים לנשו אנרה של חיים קלים, של כבודות והמצב בארצנו כזה שנעשים בה דברים גדולים ומעשים גדולים אבל בזה המעשים הגדולים השתלבו מעשים מסיכיים וזרים, ובכלל, קלסתר המדינה מבהינה רוחנית ומסודית אינו סביה את הדעת, יש אסנם אנשים המתריעים על כן מפעם לפעם אבל העובדה בשאר עובדה ואנחנו הפקרנו את התקופה הגדולה הזו למסיכיות זרות וקלות אשר מקלקלים את הרנסנס העברי התקופה בתולדות ישראל.

לכאורה, אפשר להגיד: "אתם הסופרים, התריעו!" אבל קולו של הסופר שוקע ואם הוא מפרסם משווא הרי לכל היזמר אופרים לו: "יפה דרשת", אבל לא יותר מזה.

מר הוז:

ולפעמים אפילו אין אומרים זאת.

מר קריב:

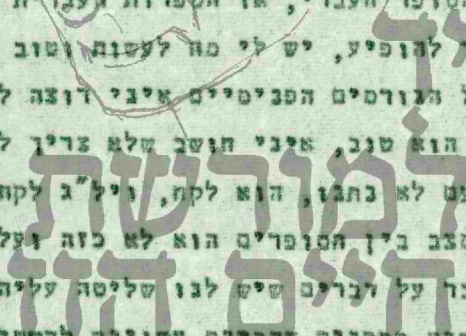
ומזד אחו תופטי ענגו לעוסיים ומה אפשר לתבוע מהם? ואינני יודע איפוא היא הכתובת הנכונה ואני חושב שאולי העצה היעוצה היא להרחיב את שני הצדדים האלה במשק המדינה.

מי זה הסופר העברי? אהפול היה ביאליק, שטרנבוברסקי ושניאור, מי יהיה סחר - אינני יודע, אולי גם סחר יהיה ביאליק; וכיוצא בזה המסשלה: אהפול היה מישהו, היום יש מישהו, וסחר יהיה מישהו - אבל המסשלה לעולם קיימת והיא צריכה להיות קיימת, אותו דבר הספרות העברית: יש סופרים גדולים וחשובים ויש סופרים פחות גדולים ופחות חשובים ואולי היום אין סופרים, אבל ספרות עברית קיימת והעם העברי מוכרח להביא בחשבון את הדבר הזה בספרות עברית קיימת.

אנחנו לא מדברים על עניני מסון, אנחנו מדברים פשוט על זיקה של העם, של המדינה, של הממשלה לספרות העברית שלהם ולכן זוהי פגיעה לא בספרות העברית בלבד, אלא חושב שזוהי פגיעה בעם, גם פגיעה בממשלה וגם פגיעה במדינה - מדינה שאין בה ספרות, שאין בה תרבות - היא משהו חסרה, אם נא אדם זה וסרטיה לו כל מה שיש ומה שעתיד להיות, ומה שעלה במחשבה, ומה שיעלה במחשבה, ואם הוא אינו רואה אנשי תרבות הוא יוצא ברושם שהעם הזה חסר משהו, אנשי חומר בלבד, נסיה שהוא חסר משהו אבל לזר יש בודאי דעה סטויימת ומדוייקת בזה.

המטב שאנחנו נתונים בו הוא לכל מיני כינוסים וועידות כולם מיוצגים ואילו הסופר העברי, או הספרות העברית אינה מיוצגת, אני כשלעצמי שמח שאני לא צריך להופיע, יש לי מה לעשות ואוב מאד שפניחים לנו, אבל מדוע פניחים לנו, על הצורמים הפנימיים אינני רוצה לדבר, אני לא חושב שהמטב בספרות העברית הוא טוב, אינני חושב שלא צריך לתת אבל אני חושב שצריך לקחת. לאחד-העם לא נתנו, הוא לקח, וי"ג לקח בחוקף כשרונו ואחריותו לעם, כיום המטב בין הסופרים הוא לא כזה ועל זה אין לנו שליטה זה מן השמים, אני מדבר על זכרים שיש לנו שליטה עליהם, על גורמים חיצוניים, אני רוצה לקנות שגם מכפנים הדברים עשויים להשתנות ובשביל זה אנחנו באנו אליך.

אני מקוה, כולנו מקווים ומאמינים שאתה הוא האיש שיכול להבין את הדבר הזה ואצטר בשבילי אותו וישנה לפניהם האלה שאנחנו מבקשים לחפש דרכים אין לתקן את התקלה הזו.

אינני יודע אם אמלא אחרי דברי הזו או אביא את הדברים לאפיק אחר. אצלנו התעורר הרעיון לפגישה זו לרגל ענין סטויים אחד שבו אתחיל: היה דו-שיח בינינו לבין אנשי רוח באפריקה; הדבר הזה הלהיב קודם את קולנו ראינו בו אפשרות ליצור גשר של דו-שיח בין שני חלקי העם, אבל הוא גרם אכזבה רבה מאד וזה שדחף אותנו לפגישה אתך. - מה קרה?

סר מדינה:

היה בזמנו במיזון לקרוא למעשה של אנשי רוח שיתוו דעה בעניינים רוחניים, יש עשיו סועה בבורה לענייני הרבות שסוהבת מאנשים פרופסיונליים המעובינים בתקציבים וכל אחד מעוביין בתקציבו. לנשבים שם בין היתר גם עורכי עתונים אבל אין זה מה שאני מדבר עליו, אני חושב עמולי בריכים ליצור בור, מעין סגורדיין קטן של כמה עשרות אנשים הנסמאים במדינה ושדריכים לשתף אותם בגוף המנהל את המדינה כדי שאנשים שיש להם מה להגיד ואנשי רוח, יוכלו לשבת על המדוכה כדי להגזיל את התקופה העברית שלא תדרדר מה שדיבר הוזה זה שרם אחר מכל המסוגה; אנתנו סגורדריים במדינה רוחנית ומסורית המוכרמים לשים גלם לעניין זה. לעת עתה נצנץ הרעיון של הנסיון שהיה ללא הספק ואולי בגלל המשוב על המסכו של הנסיון הזה.

סר אריכא:

כל ימי חמא אני על המסוק: "היין שיבין רואות את סודיך", לשם מה צריך לצוות על כך כנראה שזה היה סגורה יותר לגבי השורה שלא לדווק אותם לקרן זוית.

הוזה סיפר את האפיזודה בעיית הנוער שהיתה סיוצנת על-ידי גופים שונים אבל המטרות העברית לא היתה סיוצנת בה. אני זוכר כיצד בתחלת עצמאותנו, ביום ההכרזה על הסתת המדינה שהתקיימה בתל-אביב, התרוצץ ברזידס ועשה מאמצים נואשים כדי להחזיר לסקרה האסטורי הזה את סיכמן וכיצד לא עלה רעיון זה בראשם של אנשי המדינה, כיצד קרה שבדעתם של אנשי המדינה לא עלה הרעיון להחזיר למאורע האסטורי בשגב זה, למעמד חגיגי זה איש רוח; והיה זה סימן לבאות והקו הזה נמשך מאז ועד היום.

אני סבור שסופרים עבריים היו עובדי מדינה עוד לפני קום המדינה, אני חושב שספר, קיאליק, גרוב, ושטרב'יוזבסקי היו עובדי המדינה מסש וכבודה של המדינה האומה זה כבודה של הספרות ולהיפך. יש כל מיני הערכות, יש הערכות דנטביליות ויש הערכות מסכיות אבל כבודה של אומה נמדד לפי יחסה לספרות. אני חושב שסופרינו הגדולים בעלי החזון והכשרון הספרותי היה להם כיסוי לחזון ולקופת המדינה ואני רואה אותם כעובדי המדינה ששכרם ממוקם אולי גם בכניסיהם לאומה בלי לקבל תמורה כלשהי.

יש אירועים במדינה, מה ושם אולי זוכה סופר להיות זוכה בהם אם כי איבני יודע לפי איזה קנה מידה נקבע הדבר, ויש דברים שלא הייתי מוותר עליהם.

לחזון שיהיה
הזים הזה

סר אריקא:

מדברים על הסובל הארצי וסכאים אותו לתוצאות על שום מה לא יובילו
סופרים לראות את הסובל הארצי? סרואת כאלה סופרים היבדים לראותם
ורבר זה עשוי להשתקף אחר כך בצורה זו או אחרת, באיר, בפואטיקה או
בסיפור. ישנם דברים יפים ובוזלים הנעשים על-ידי החברה לסיפור בנף
הארץ וסופרים צפויים לראותם, וסראיית הדברים, אם כי לא כדרכם של
עלובאים שהם מנסים ראייהם לומר, = המסטרסיהם למען הרחובי שלהם,
הם יכולים לצאת בשיר או בפואטיקה.

יש אירועים בארץ סופרים יוצאים ורואים לראותם, וצריך לטפח
את הסופרים בתנולות ובאירועים כדי שהסופר לא ירגיש את עצמו כאדם בידח
הזקוק לחסד. אני מבקש לאמול: האם צריך להזמין לאירוע סופרים סופר
אידי סחו"ל כדי להרחיב לו מה שאין סראים לסופר עברי כאן?
ולכן אני חוזר ואומר שיש לראות את הסופר העברי כעובד הסדינה.

ראש המסעלה:

ראיתי עכשיו את הודעת טל על-יד דן ודפנה - היא נהדרת.
ביליתי יום על הים עם חיל הים שלנו - אנחנו לא חזקים על הים אם כי
יש לנו הסגולה עם הים - והיתר שפעולה שהביאה אותי להתרגשות עד
לדפנות.

סר אריקא:

מדברים אולי על ישראל הצעירה: זוהי סרובלמה ההולכת וסחריכה ויש פער
של השכלה ^{ויש} חסוה סרובים ועוד דברים שלא אנכנס לפרטיהם, מגודת הסופרים
סנסה, כאחת מן הפעולות שלה, ליסד ספריה לעם אשר תפקוד כל פינה נדחת
ובספריה זול ואשר תבנה בסקוה החובנות הבולבדות עם העסיפות הצבעוניות.
כוונתה של הספריה הזו להרוס לאזוהן בגד השליה שאנחנו סוצפיים בה.
ברענו לעשות פעולה זו בקנה מידה גדול ואנחנו סנסים לשתף בזה גופים
ציבוריים ובהם את המסעלה. איבנל סנסה את הפעולות האחרות ואפשר שהן
ידועות לך; אבל פעולה זו צריכה להיות פעולה מסלכתית בקנה מידה גדול
ביותר ואיני יודע אם גופה לתקציב העומד בהשיבות כלשהי בערכה של הפעולה
ובמשימתה.

כל הזכויות שמורות

סר הוז:

חברי גילו כמה דברים שאני כיסיתי. בשעה שאסרתי שאיני רוצה לומר את הכל
חשבתי שזה לא יועיל, ומכיון שכך אומר כאן דברים גלויים: אנחנו הסופרים
כיום איבנו גורם אקטיבי, אנחנו גורם פסיבי, אותנו צריך לקחת ואותנו
צריך להוליך בשעה שאנחנו בעצמנו יכולים ללכת אבל אנחנו איבנו הולכים
ומסעמים שובים: אלה זקנים יותר מדי ואלה צעירים יותר מדי וזה לא יועיל
לנו אם יארבנו בשבילנו את הדברים ואם יקחו ויובילו אותנו לסובל הארצי,
או אם יעלו אותנו למצית חיל הים וידאו לנו אימוני צבא - כל זה לא יתן
הרבה.

סדר הדין:

אני רוצה להצטרף בדברים שאני עמדתו עליהם: לחפש דברים כדי לברר את
המספרות העברית ולייקר אותה כדי שיהיו פוסידים אותה ויחיהו אל המספרות,
לא אל הסופר העברי, כאל נכס; כדי שהעם יתחב אל המספרות העברית כאל נכס שלו
וינאב את הדבר הזה וידאג לברר הזה, וידאג, לאו דוקא בחומר, אלא שימרא ספר,
כי העם שלנו חדל לסרוא ספר. אני יודע מה העם קורא, אני מכיר הוצאות שקשה
לתאר שיש בדבר הזה בתוכנו, ומשאו בזה המסעלה צריכה לעשות.

רבותי, אנהנו יכולים להגיע לכל פינה, כשאני רציתי פעם להגיע לעדות
המזרח לא חיכיתי למסעלה שהמסעלה תוביל אותי בין תימנים - כל סופר יכול
למצוא לו את הדוך לעבודת העם - אני קורא לזה "עבודת העם" - והמסעלה יכולה
למצוא דרך איך לכבד, איך לייצג את המפרוץ, איך שהמספרות העברית לא תהיה
חסרה בכל אפרט, ושקול אשר המסעלה שולחת בוועידות ובכינוסים יהיה גם כבוד
המספרות העברית כדי שלא יחסר הדבר הזה שם. - בשאר הדברים אני לא מאמין.

סדר אריכא:

בראשית דברי דברתי מבחינה כללית ביחס לכבודה של המספרות שהיא מעין "עובד
מדינה" התורם לאוצר האומה, ובנוסף היא ששטם שהרב הראשי מייצג בוועידת בוער
נכה צריך לייצג בליגה המספרות ולא דברתי מבחינה אישית.
מנסיוני לדתי שאם מאפשרים לסופר לדאוג דברים זה מוסיק.

סדר טנאי:

אני אינני כל כך פסימי כמו הזו ואולי בגלל זה אני סופר פחות חשוב, אבל זה
לא איבפת לי. אני לא חושב שאיכותו של סופר נמדדת לפי הפסימיות או לפי
האופטימיות. אני לא פסימי מפני שלי יש רועם שהרבה מן ההערכה שלנו לחיים של
הדור הצעיר נובעת מאי-העבה. הדור הצעיר חי חיים סלאים ומעניינים לפי דרכו.
הדור הצעיר לא חרבים לעב יש לו "ערכים" מעניינים אותו: בידור, מסורט, וכו',
ויש לו דברים שמלאים אותו, זה כמוני שקשה ועושה את השאלה הרבה יותר קשה
כי מה שאנחנו רואים כשטמון רוחני שאנחנו רוצים לבוא בחלק ידוע ולהציל אותו
איננו נראה בצד השני כפי שאנחנו רואים אותו.

כל הזכויות שמורות
יש לנו מספרות עברית חשובה ליעת. מבחינת גילי, סופרים שמותר להם להיות
פסיטים הם חשובים בעיני, אבל אני שואל את עצמי: איך ניצור את הרעב אל אותם
הערכים ואותן היצירות שנצטברו הן במשך השנים האחרונות כמו ביאליק וכו'
והן אל הערכים החדשים הנוצרים בזמננו; כיצד ניצור את הרעב הזה אבל אותם
האנשים, אצל ההמון הגדול, החיובי והמעניין אשר אינו חס את הרעב הזה.

יש לענין שתי פנים: לא דברנו על מצבו של הסופר, ובצדק, אין טעם שנגולל בעיות של סקטור קטן יחסית, עם זאת צריך לציין כי זה המקצוע היחיד שהיא לא מקצוע, הוא מקצוע לשעות הפנאי, דבר זה אינו מיוחד רק לישראל זה המצב בכל המדינות, ובכל זאת, יש מדינות שבהן מנסים להפוך את זה למקצוע ויש להנחית שיש לזה קשר כלשהו, אם כי לא מוחלט, לביאליק אשר לא הצליח בעסקיו.

כפי שציינת, לא דנו היום במצבו של הסופר, אם כי הוא לא בלתי קשור למצבה של הספרות. אני רוצה לחזק את מחשבתו היסודית של הוז בענין זה: חשוב שתעשה פעולה למען המפרסם, בזה עיקר כוחו של הסופר ובה נמדדת זכות קיומו. כשאני רואה שהמרכזים ברחוב הישראלי הם האינטרדיין, הקולנוע, ובית הקפה, ועוד תבוא ותלוסוף אליהם הטלביזיה, אני חושב שחבר הבית, המרכז שבו יובלט הספר, בין אם זה על-ידי מערכת גדולה של ספריות עממיות ברחבי הארץ ובין אם זה בכל דרך ובכל צורה אחרת, אנו צריכים בכוחות משותפים להבליט את המינסוס, להבליט את החסר, ואולי מתוך כך נגיע ונצליח לעודד את הרעם כל מינסוס של דבר בו תלוו מעמדו של העם.

לא חשבתי לדבר, אבל מכיון שהתאחדו העבריים התעורר גם היצר.

שולחן זה הוא מלכות, גם הספרות היא מלכות בפני עצמה - ולמעשה כאן שתי מלכויות.

התאספנו הנה כדי לחקן דבר שהיה בו פגם - אדיכא ציין כי במעמד ההיסטורי על הכרזת הכריזה נעדר הסופר העברי - אני האיש אשר התרוצצתי אז למען כבודה של הספרות שיהיה נוכח במעמד זה בציב הסופרים, פייכמן או שמעוני, והדבר לא עלה בידי, וקו זה הולך ונמשך. קריב היה אחד מאלה שצריך היה להופיע טעם אגודת הסופרים בדו-שיח, וכשהתחלתי לחקור אצל הסופרים בשושים מדוע לא נותנים לו להופיע הסתבר שהסיבו לכן היא השפה. רק לאחר מל"ם הסכימו לתת לו רבעים ספורים. האיש שטיפל בענין זה היה עובד משרד ראש הממשלה, הממונה על יחסי הציבור. טענתי אז בפניו שצריך לתת לקריב את עצמו בעזרת ואפשר אחר כך לתרגמם; בסופו של דבר עזב קריב את המקום בלי שהספיע דבריו. וזו דוגמה כיצד כאן, בארצנו, נדחקת השפה העברית לקרן זוית, ועל-ידי משרד ממשלתי. ברוד שדבר זה הרגיש את ציבור הסופרים וחלחל בקרבנו ימים רבים.

מר ברויטס:

יש אנשים שהם אינם מבצעים, אבל העושים את המלאכה צריכים לקבל את ההוראה מן העומד בראש כדי שיוכלו לבצע, והם צריכים לבצע ולהיות ביצועיסטים טובים ולמלא את תפקידם באמונה כדי שאנשי הרוח לא יעדרו מספוגים ומאידועים, למה כוונתם? שיהיה לנו "שולחן ערוך" של תקן יחסים בין הממשלה לבין ממשלת הרוח - אגודת הסופרים - אשר מציינת - טוב או רע, אבל מייצגת - את ציבור הסופרים, אשר צריכים להיות במסגרת של התמונה של המדינה.

אני מייחס חשיבות למראה עינים. אדם יחיד, סופר יחיד לא תמיד יכול לדאוג לבן בעצמו, ויתכן שמראה זה או אחר ימצא את הנצחתו בסיר או בפואמה, וזוהי מטרתו של הספגש הזה: צריך העם להרגיש שהעם, שהמדינה, רוצה בייקרו של הסופר, על הספרות, של הערכים הרוחניים וצריך למצוא סמל או צורה מעשית כיצד להראות ולהוכיח זאת לעם, להורות וללמד את המבצעים כדי שידעו להבא.

מר קולק:

אני מקבל את הטענות בקשר לתוכנית ואפשר לתקן טעות זו, רע אמנם שדבר זה לא נעשה במלואו אבל אני מוכן לציין כי הוא נעשה במידה גדולה ורבה יותר מאשר עלול להצטייר כאן, אולי אפשר להוסיף ולעשות ויתכן שלא חשבנו על כך במידה מספקת.

יש לי טענה: המכשיר החשוב להפיץ את הספר ולקרב את הסופר הוא "קול ישראל", ואני מבקש לציין כי סופרים חשובים, ואלה היושבים כאן הם בודאי סופרים חשובים, בעינים בקושי לבקשת "קול ישראל" כשהם מתבקשים לכתוב. בקשר לסופרים שמפעם לפעם יופיע אחד מהם וישוחח בפסגן שעה, כאמצעות "קול ישראל", על חייו, על גישתו וכו', חשבנו שדבר כזה יכול להיות מעניין ולקרב את הסופר אל העם - אפשר למצוא באמצעות "קול ישראל" צורות שונות כדי להחדיר את הדבר דרך האוזן פתוח תקוה ומתוך הנחה שיהיה מי שאחרי שיחה בנו יתחיל לחפש את הספר, לדפדף בו, ולקרוא בו. אני מבקש להדגיש ולציין שנעשו דברים חשובים עם מי שהיונו נשיא המדינה, לעזרה במספר הסופרים, אלא שלא רצינו שיוודע שהמשרד שלנו כרוך בכך והשאירו את זה לאחרים, הורנו לאחרים לבצע, ונדמה לי שהמשרד הוצג כאן בצורה קצת סוגזמת.

מר אריכא:

כדי שלא תתקבל האשמה לגבי הסופרים כאילו אינם מראים רצון טוב אני רוצה להגיד: הייתי חבר מועצת הרדיו וישבתי הרבה עם לאה פורת וד"ר שפירא והפכנו הרבה גם בשאלה זו. יש סופרים שאינם "רדיופוניים", אי-אפשר לשכנע סופר כמו עגנון לדבר שעה ברדיו בשעה שהוא בקושי אופר סלים אחדות, ואני מבקש לציין כי ספרות הביניים מופיעה ואינני רוצה שנפרט דיבר לאסימונים, כוונתנו היא לתת ספריה לעם.

מר קולט:

פעם ארגנו אהבנו, עכשיו מארגן את המבצע של שבוע הספר העברי המתקיים בסביבות ל"ג בעומר, משרד החינוך והתרבות. מבצע זה מתקיים בדלילות, לא כדי להזייל את המהיר אלא כדי לקרב אנשים וקהל, כדי להכריח אנשים שאינם נכנסים לחנות ספרים להתעכב ליד דוכני הספרים. חשבנו שזכרון וטוב יהיה אם סופרים יהיו עומדים ליד הדוכנים ויפגשו עם הקהל.

מר אריבא:

הדבר לא בוצע בגלל חוסר ארגון.

מר קולט:

בדברי אלה אני מבקש לציין כי חשבנו דרכים אם כי לא תמיד טראנו.

ראש הממשלה:

אגלה לכם כי לולא נזדמנו היום בצוותא היה בתכנית להגיע לפגישה כזו, ולא מפני שיש לי תכנית קונקרטיה או הצעות מעשיות. לנתי באהלים של ספרות אחרות ובפרט ספריה אחרת ואינני מצוייד די כדי להגיע הצעות, אבל לבי, שכמי וכתפי עומדים לענין זה של הספרות העברית, אבל אינני יודע אין ואתם מתבקשים להשיג סחשבה מה לעשות. גם לבי בחמץ איננה מיוצגת כראוי וצריך לתקן זאת. אני מבקש לציין כי הרדיו יכול לשמש אמצעי טוב וטמאים. יש בארץ 450,000 מקלטים, והיינו ב-450,000 בחי אב בארץ נמצא סקלט הרדיו וקולו יכול להגיע למסוגי עם, אם בי אין בתחון שכולם יאזינו לתכניות הללו. לאחרונה קראתי את הספר "ליטא שלי" בהתרגשות סרובה - ויתכן שאפשר לגרום לכך שגם הצברים שלנו יקראוהו וזה דבר גדול לספרות ולסופר. צריך לחפש, למצוא ולהגיע דרכים ואמצעים לקרוב הספרות אל המוני העם ומטבע הדברים שאנו אהיו התמצעים הראשונים לכך. לו באתם אלי בהצעות מעשיות אני יכול להבטיחכם כי התרוץ של חוסר כסף לא יופיע כתרזץ ראשון.

למודעות
חיים הוז

הוז טען שהספרות העברית נדחקה לקרן זזית - בבחיבת כבודה של בת מלכים פנימה - הכל יסתדר ללא הספרות. אני מעונין לציין כי בהיותי עכשיו ראש ממשלה יש לכם גם לב פתוח כי אני מנסה מפעם לפעם ל"גנוב" קצת זמן לקרוא, לדפוף, וללמוד - אבל ביצד לעשות ומה לעשות, לכך אתם צריכים להשקיע מחשבה.

בקשר לגוף מייצע - אני מבקש כי נזמין לשיחה כזו גם את ארן וגם את אבן, ולקראת שיחה זו מבקש ממכם לבוא בהצעות יותר בשלות - בשיחה כזו צריכים להיות נוכחים אנשים העוסקים בשטח זה. מגיע לספרות שיהיה מישהו שיהיה איכפת לו, מישהו שימסוך באזניים גם את הסופרים וגם את הספרות, ודבר זה צריך בעצם לתבוע משר החינוך והתרבות אלא שהוא כל כך בתוך תחת המגף של עניני בתי-הספר, גני הילדים וצרות אחרות עד שאין לו זמן לכך.

פר קולק:

בהזדמנות זו אני מודה לעצמי לספר כי כשאשכול עזב את משרד האוצר הלכנו
ארנון ואני לחפש בשבילו טהור סמאים ומצאנו הוצאה ראשונה של כתבי ביאליק
אשר הודפסה בברלין, בהתייחסו של ביאליק וכן כל הציורים המקוריים של
בודנו וציורי כל האותיות. השער הוא ציור אוריגינלי וכן הגלופות והאותיות
של החלוצות הפרקים וכן הקישוטים השונים בספר והחלטנו שזו המתנה המתאימה
לאשכול.

פר הזז:

כאנו הנה רק כדי להכשיר את הלבבות ולא חשבנו על תכנית ספורט, ציינו
רק ראשי פרקים היכן הספרות העברית מקופחת, ומכיון שקבלנו גם את הגב
קבלנו שער קומה שלמה.

פר אריכא:

אנחנו מבקשים שראש הממשלה יבקר אותנו בבית הסופר על כוס תה,
ובאותה הזמנות יבקר גם במוסד האום ששרני'הובסקי.
מכיון שאתה מנהל כתפין לענין הספרות אנחנו מבקשים לשלוח לך תזכיר
בענין הספריה העממית.

ראש הממשלה:

לדברים מעשיים עדיין לא הגענו, עלינו לבוא אלינו בהצעות, אני אעמוד
מאחורי גבו של מדי ואמריץ אותו לחשוב גם כן ולהעלות רעיונות ומחשבות,
אבל את העיקר צריכים להעלות אתם.

למורשת חיים הזז

כל הזכויות שמורות